

FRONTIERA

Revistă editată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române

< mai/iunie • 2018 >

*„...am învățat
să fac paza
frontierei la
Grăniceri ...”*

**Interviu cu președintele Academiei
Române, academician Ioan-Aurel Pop**

„Românii au rezistat pentru că și-au apărat mai mult limba și identitatea decât viața”

Interviu cu președintele Academiei Române, academician Ioan-Aurel Pop

Ioan-Aurel Pop s-a născut la 1 ianuarie 1955, în Sântioana, județul Cluj. Este un istoric de seamă, profesor universitar din 1996 și rector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj, începând cu anul 2012, membru titular din 2010 și președinte al Academiei Române din luna aprilie a lui 2018.

Școala

Primii 8 ani de școală i-a desfășurat în perioada 1962-1970 la Brașov. A continuat apoi la Liceul „Andrei Șaguna” tot în Brașov, pe care l-a absolvit ca șef de promoție.

După efectuarea stagiului militar obligatoriu, în termen redus, la Arma Grăniceri la Sighetu Marmăției, a urmat între 1975-1979 Facultatea de Istorie și Filozofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, specializarea Istorie Medievală, unde, de asemenea, a terminat șef de promoție.

Din 1985, pe parcursul a 4 ani, desfășoară cursuri doctorale, astfel că, după susținerea tezei intitulate „Adunările cneziale din Transilvania în secolele XIV - XVI”, devine doctor în istorie.

Activitate

Primii ani de profesie (1979-1984) îi desfășoară la Liceul Industrial nr.6 din Cluj-Napoca, unde predă istoria. Începând cu anul 1984, simultan cu înscrierea la doctorat, devine asistent universitar la Catedra de istorie a Universității „Babeș-Bolyai”. În 1992 obține gradul de lector universitar, iar în 1996 pe cel de conferențiar universitar la aceeași catedră.

Din 1996, când obține titlul de profesor universitar, și până astăzi, Ioan-Aurel Pop a ocupat permanent aceeași funcție la catedra devenită, între timp, Departamentul de Istorie Medievală, Premodernă și

Interviu realizat de
Gabriel CRĂCIUN

Istoria Artei.

În anul 2012, Ioan-Aurel Pop a fost ales în funcția de rector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și a fost reales în anul 2016.

În tot acest timp, Ioan-Aurel Pop a participat la numeroase schimburi de experiență și a desfășurat o bogată activitate profesională în străinătate. Între 1991 și 1992 a fost profesor invitat (bursier Fulbright) la Universitatea din Pittsburgh - Pennsylvania (SUA), din 1993 deține funcția de director al Centrului de Studii Transilvane din Cluj, iar între 1994-1995 a fost director al Centrului Cultural Român din New York.

Între 2003 și 2007 a fost profesor asociat la Universitatea „Ca' Foscari” și director al Institutului Român de Cultură și

Cercetare Umanistică din Veneția, iar între 2012-2013 a fost profesor asociat la Universitatea din Trento. În anul 2001, când a fost ales membru corespondent al Academiei Române la doar 46 de ani, a fost cel mai tânăr membru al acestui for al elitei românești. În anul 2010 a fost ales membru titular al Academiei Române, iar pe 5 aprilie 2018 a fost ales președinte al Academiei Române.

Activitate publicistică

Cărți

Pe lângă cele peste 500 de studii și articole, a publicat mai mult de 70 de cărți, proprii și în colaborare, în: Albania, Argentina, Austria, Cehia, Germania, Italia,

Marea Britanie, Polonia, Republica Moldova, România, Statele Unite ale Americii, Ungaria etc.

Activitate ziaristică

Ioan-Aurel Pop a fost director al „Transylvanian Review” și membru în colegiile de redacție ale revistelor: „Medaevalia Transilvanica”, „Zavoda za hrvatsku povijest” (Zagreb), „Magazin Istoric”, „Jurnal Istoric” (Sankt Petersburg), „Banatica”, „Eurolimes”, „Xenopoliana”, „Destin Românesc” (Chișinău), „Studia Universitatis Petru Maior”, „Orașul”, „Tribuna”, „Columna”, „Crișana antiqua et medievalia”, „Brukenthal. Acta musei”, „Acta Terrae Septemcastrensis”, „Cetatea Bihariei”, „Crisia” ș.a.

Aula Academiei Române - 1912

Domnule președinte, vă mulțumim pentru amabilitatea de a ne oferi un interviu având în vedere agenda dumneavoastră extrem de încărcată.

Mi-aș permite, încă din deschidere, să abordez un subiect legat de faptul că noi, ca națiune, ne-am format pe granițele marilor puteri de-a lungul vremii. Astfel, frontierele unor împărății au ajuns până la noi, cum a fost cea a Imperiului Roman, care s-a terminat la frontierele noastre sau a început de aici, cum este cea a Imperiului Bizantin, nereușind să treacă la nord de Dunăre. Putem spune că am fost o națiune pe frontieră? Am avut de-a lungul timpului o mentalitate de frontieră reușind să ne descurcăm de unii singuri de multe ori la aceste frontiere?

Da, se poate spune că suntem un popor de frontieră și apoi o națiune de frontieră, dar această frontieră nu este, după înțelegerea mea, o linie despărțitoare, ci o zonă largă de interferențe, zonă care merge de la Marea Baltică până la Marea Adriatică și la Marea Neagră. Frontiera acesta este, într-adevăr, veche în aceste regiuni, dar, dacă este să vorbim doar de români și nu și de strămoșii lor, atunci trebuie să începem de la finele mileniului I, când românii erau un popor deplin constituit. Mentalitatea de frontieră ne-a și salvat de-a lungul vremii, pentru că ne-a învățat nu numai să viețuim și să supraviețuim, ci și să conviețuim cu alții, ceea ce este bine. Lumea de azi este una a conviețuirii, a acceptării celui alt, a vecinului și a străinului de altă limbă, de altă credință, cu alte obiceiuri. Trăim unii cu alții și, decât să ne certăm, este mult mai bine să ne înțelegem.

Aula Academiei Române - 1940

Cum vedeți această idee a formării de granițe nu mai încolo de Nistru și nu mai dincoace de Dunăre?

Granițele sau așa numitele linii despărțitoare nu au putut desființa frontiera, adică interferențele, amestecurile de civilizație, influențele reciproce. Vedeți, românii s-au extins și dincolo de Nistru și sunt prezenți încă și la sud de Dunăre. Românii au fost mereu un popor viguros, fapt pentru care sunt și astăzi, cu toate crizele și necazurile, cel mai numeros popor din SE Europei. Între cele 27 de state care formează azi UE, fără Marea Britanie, care este cu un picior afară, România se află pe locul al șaselea în raport cu numărul populației. Firește, ar fi bine să fim pe locul al șaselea și la PIB și la veniturile nete salariale și la confortul intelectual și la infrastructură etc. Dar nu suntem! Viața la frontieră înseamnă și multă neașezare și mult jaf și războaie și viață modestă. Am pierdut startul față de Occident - care a dat lumii noastre modelul eficient de civilizație, după înăbușirea lumii bizantine - demult - și ne-am trezit să facem o încercare de sincronizare abia începând cu secolul al XVIII-lea, sincronizare accentuată de mișcarea de la „Junimea”, grăbită de industrializarea forțată, dar făcută cu mari sincop, cu erori majore, cu reculuri. Am trecut adesea din criză în criză, în loc să alternăm crizele cu prosperitatea, eficiența, competiția.

Cum de au fost apărate și cum s-au păstrat „coloniile romane” nealterate în Dacia fără să fie copleșite de „valorile de barbari”?

Am mai spus că „miracolul românesc” nu constă atât în formarea noastră ca popor, cât în dănuirea noastră după retragerea aureliană și după pustuirile făcute de migratori, care aveau ca singură importanță îndeletnicirea prada și jaful. Strămoșii românilor și românii au învățat să trăiască adăpostiți, în regiunile colinare, depresionare și montane, în păduri, care acopereau demult chiar și Bărăganul. Românii aveau „casele” și „bisericele” în spate, știind să-și ia puținul cu ei și să trăiască din roadele pământului. „Barbarii” se fereau tocmai de zonele împădurite, de relieful deluros și montan, preferând stepele întinse și netede ca-n palmă. Acest fapt se poate ilustra simbolic prin numele unuia dintre râurile noastre Bistrița, care, pe cursul superior, este numită chiar și în vremurile moderne „Repedea”. Acest din urmă nume este de origine latină, pe când celălalt este traducerea sa în slavă. Prin urmare, slavii, înainte de a fi asimilați de romanici și de români, trăiau separat, în locuri deschise, de unde i-au alungat pe localnici spre munte și pădure. Românii, împinși spre izvoare, au continuat să-i zică râului Repedea, ca și înainte, pe când slavii din vale au tradus numele românesc pe limba lor. Apoi, românii au preluat numele slav, deși i-au topit pe slavi în masa lor românească. Metaforic însă, spun și eu ca Antonio Bonfini pe la 1490, că românii au rezistat pentru că și-au apărat mai mult limba, identitatea, decât viața.

Să mergem mai departe acum, să facem un pod peste istorie și să ne oprim la momentul unirii Principatelor Române din 1859, care a adus o serie de modificări, printre care și cea a structurii grănicerilor, în sensul contopirii celor două administrații într-una singură. Prin Decretul nr. 485 din 10 iulie 1862 a fost desființată granița de pe Milcov dintre cele două state românești. Înalțul Decret Domnesc numărul 893/24 iulie 1864 al domnitorului Alexandru Ioan Cuza prevedea organizarea grănicerilor din Moldova după modelul celui din Țara Românească și unirea celor două corpuri grănicerești. Astfel, pe 24 iulie, sărbătorim 154 de ani de când Corpurile grănicerilor, de dincoace și de dincolo de Milcov, au fost unificate, ca parte integrantă a armatei, aflându-se sub autoritatea nemijlocită a Ministerului de Război. Cum vedeți această unire a ambelor corpuri de dincolo și de dincoace de Milcov și ce a însemnat acest lucru?

Cuza, cu inteligența sa nativă și cu sfătuitoari și colaboratori de prim rang, a avut de îndeplinit cel puțin trei mari obiective: recunoașterea internațională a dublei sale alegeri; desăvârșirea unirii prin măsuri concrete; modernizarea societății românești prin reformele cerute de Revoluția de la 1848-1849. Unificarea corpurilor grănicerești face parte din al doilea set de măsuri, cele de

continuare a unirii, prin uniformizarea instituțiilor, prin stabilirea unui singur guvern, a unui singur parlament, al unei singure capitale, al unei singure armate etc. În orice țară de la jumătatea secolului al XIX-lea, paza granițelor era o chestiune de securitate națională, iar românii, bine conduși pe atunci, au înțeles acest lucru.

Sărbătorim în acest an un secol de la Marea Unire din 1918. De-a lungul timpului, grănicerii, indiferent cum s-au numit ei cordonăși, potecași, dorobași, au stat neclintiți la frontieră, indiferent de vitregiile istorice, fiind neobosiți în îndeplinirea serviciului și, totodată, neînfricați în fața morții. Ei au apărat, cu prețul sângelui, hotarul încredințat. Care credeți că a fost meritul pe care l-au avut grănicerii în aceste lupte, acum la un centenar de la Marea Unire?

Cum spuneam, granița bine păzită era marca suveranității, iar buna organizare a corpului grăniceresc însemna buna organizare a țării. Noi ne-am bucurat, ca popor, de lipsa hotarelor precise pe Carpați, de exemplu, pentru că treceam fără niciun obstacol prin „vama cucului”, prin pasurile munților, pasuri cunoscute de români mult mai bine decât de autoritățile stăpânitoare, care le fixaseră politic - teritorial, dar nu etnic. Statele moderne s-au caracterizat și prin crearea și reformarea corpurilor grănicerești, iar la noi acest proces este sinonim cu buna chivernisire a statului, ca instituție de organizare, dar și de conservare și de protecție a națiunii române.

Momentul Marii Uniri a constituit o consfințire a dorinței românilor de a trăi uniți într-un singur stat sau a fost doar rezultanta unei conjuncturi istorice, cum afirmă unele voci?

Un act așa de important ca Marea Unire de la 1918 nu poate fi rezultatul unei singure cauze. În analiza acestui act, trebuie să ținem seama și de Marele Război, de slăbiciunea unor vecini și criza imperiilor vecine și de destrămarea lor, de revoluția din Rusia, de alianțele făcute de România, de intrarea Statelor Unite în luptă, de victoria Antantei, de cele 14 puncte ale președintelui Woodrow Wilson etc., dar nu ne putem opri numai la asta. Dacă nu ținem seama de mișcările de emancipare națională, de dorința popoarelor de a avea propriile state naționale și, implicit, și de idealul tuturor românilor de a trăi liberi și egali în România, atunci falsificăm istoria. Secolul al XIX-lea a fost numit secolul națiunilor sau al naționalităților, pentru că cea mai progresistă idee era atunci legată de libertatea și de unitatea națională. Așa, după război, polonezii, românii, lituanienii, letonii, estonii, cehii, slovacii, slavii de sud etc. și-au format state ale lor, în forme naționale sau federale, sau și-au reconstituit vechile state sau și-au întregit statele mai mici existente. Este clar că noua arhitectură a Europei nu i-a putut mulțumi pe toți, dar a fost una mult mai democratică decât cea precedentă. Așadar, România unită s-a format mai întâi pentru că au dorit-o românii sau majoritatea românilor, care au știut să se folosească de conjunctura istorică.

Ce a însemnat pentru România mărirea teritoriului său și bineînțeles a populației Regatului? Ce s-a întâmplat după unire și care au fost avantajele reale?

Într-adevăr, populația României de atunci s-a dublat în 1918, iar teritoriul a crescut de peste două ori, încât am putea spune că România s-a unit cu provinciile istorice și nu acestea cu România! România a ajuns astfel o țară de mărime mijlocie a continentului european, demnă de luat în seamă, cu o producție agricolă notabilă, dar și cu realizări industriale de referință, mai ales spre finele perioadei interbelice. Avantajele Marii Uniri sunt aceleași pe care le remarcase Mihail Kogălniceanu în vremea lui Alexandru Ioan Cuza: „Unirea face puterea!”. Cu alte cuvinte, după 1918, s-a realizat unirea deplină, s-a desăvârșit unirea sub aspect administrativ, instituțional, monetar, religios, politic, s-a adoptat o legislație modernă, s-au întărit instituțiile statului. România interbelică a fost una dintre puținele țări care nu au trecut la regimuri totalitare până în 1940. Perioada finală de domnie a lui Carol al II-lea, din anii 1938-1940, numită cu predilecție de comuniști „dictatura regală”, este un regim de autoritate personală, care face tranziția spre ceea ce a urmat în timpul

războiului, adică spre dictatură, inițial militaro-legionară (1940-1941) și apoi militară (1941-1944). Avantajele celor două decenii interbelice au fost imense: pentru prima oară în istorie, aproape toți românii trăiau într-un singur stat, cu un potențial de dezvoltare nemaiîntâlnit înainte. Din păcate, războiul mondial, ocupația sovietică și apoi regimul totalitar comunist au împiedicat această promițătoare evoluție.

Istoria românească actuală mai acordă atenție evenimentelor de acum 100 de ani?

Istoricii de profesie acordă o atenție firească evenimentelor de acum un secol, deși există și unele șuvoaie abătute, care prezintă deformat aceste fapte. Gravă este însă lipsa de atenție acordată trecutului în general, ca și cum ne-ar fi rușine de propriile amintiri. Cineva spunea că primul pas spre lichidarea unui popor este ștergerea memoriei sale, ceea ce este deplin logic. Să ne gândim că un individ care-și pierde memoria ajunge un om fără identitate, scos din activitate, bolnav. Am câteodată impresia că se urmărește să ajungem un popor bolnav!

Academia Română, așa după cum ați afirmat, se bucură de respect, aceasta fiind forul suprem de recunoaștere a creației științifice și culturale, de consacrare formală a valorilor afirmate, un fel de empireu al spiritelor luminate ale națiunii, în sensul scopului în care ea a fost creată la 1866. În calitatea dumneavoastră de președinte al Academiei Române puteți să ne spuneți în ce măsură aceste pagini de istorie importantă se regăsesc în manualele școlare? Se mai studiază istoria atât cât ar trebui în școli?

Azi se depune o muncă asiduă de eradicare a învățământului istoric, de diminuare și de eliminare a lecțiilor de istorie din școală, cu scopul de a crea tineri fără personalitate, ușor de manipulat, executanți fideli ai unor ordine date de alții. Istoria bine predată și asimilată – mai ales cea referitoare la Marea Unire din 1918 – creează în elevi și tineri sentimente de mândrie, de atașament față de români și față de România, de demnitate. Or, unii doresc tocmai contrariul. În locul lecțiilor de istorie, de limba și literatura română, de geografie, de limba latină se introduc fel de fel de materii inventate, care ar putea fi teme ale unor discipline consacrate și prin care se încearcă distragerea atenției tinerilor de la ceea ce este realmente important în viață. Istoria se predă în acest moment la nivel minim, în general, în câte o oră pe săptămână. La unele profiluri și clase istoria nu se mai predă deloc, ca și cum cunoașterea vieții oamenilor din trecut ar fi

periculoasă! Totuși, publicul larg se interesează încă de istorie și, de aceea, este important ca profesioniștii domeniului să prezinte trecutul în funcție de criteriul adevărului omenește posibil. Pe de altă parte, conducerea Academiei va susține în continuare reșezarea istoriei pe un loc demn între disciplinele școlare.

Cum ar trebui să sărbătorim acest eveniment în Anul Centenar?

Muncind mai bine decât în trecut! Sărbătoririle au rostul lor, dar viața nu este doar o sărbătoare. Ca să putem sărbători Centenarul așa cum se cuvine, trebuie să avem o viață prosperă, mulțumitoare, o țară în care să poată trăi bine oricine. Istoricii au menirea să explice corect ceea ce a fost în 1918, să facă cercetări, să scoată studii și cărți, să organizeze simpozioane, dar românii, în general, nu pot cinsti mai bine Centenarul decât făcându-și onest datoria acolo unde sunt puși să și-o facă. Ceremoniile au rostul lor, iar prea multe ceremonii strică, banalizează evenimentul celebrat, plictisesc și conduc la efecte bumerang.

Cum este înțeleasă Ziua Națională de actuala societate, în calitatea dumneavoastră de profesor de istorie, care ați susținut mereu nevoia noastră de identitate națională. Acum în noua dumneavoastră calitate de Președinte al Academiei Române susțineți în continuare aceeași idee a identității naționale în condițiile în care se vorbește tot mai des de o uniformizare culturală?

Ziua Națională este adesea banalizată și desconsiderată. Or, ea ar trebui să fie simbolul curat al existenței noastre demne pe această lume. Lumea de astăzi are evoluția ei și nimeni nu poate nega o tendință puternică de uniformizare, de omogenizare, de globalizare. Dar forțarea notei în acest sens devine primejdioasă, pentru că noul tip de societate mondială proiectat de unii nu se poate face la comandă. Națiunile organice, nu cele politice, nu s-au creat prin ordine, decrete sau legi – date de suverani sau de parlamente – ci prin evoluții îndelungate, la baza cărora stau plămădirea popoarelor, formarea limbilor, a credințelor, a numelor lor, a tradițiilor etc. Prin urmare, lumea globală de azi este formată din națiuni care au încă identități puternice. Nicio națiune nu este dispusă să renunțe la propria existență în schimbul unei societăți utopice promise de anumiți ideologi. Prin urmare, această structură a lumii pe națiuni este perfect normală și nu tulbură cu nimic buna funcționare a societății. Așa cum indivizii sunt foarte diferiți și trăiesc uniți în comunități de diferite tipuri, tot așa și națiunile alcătuiesc lumea, care ar trebui să fie armonioasă, globală.

Academia Română

Ați afirmat că limba noastră ne-a salvat ca să nu fim pulverizați de istorie. Cum așa? Mai vedeți lucrurile la fel și acum?

Da, limba română este una dintre cele mai evidente constante ale noastre în istorie și cel mai puternic element coagulant al națiunii. Prin limbă ne-am salvat de la dizolvare și tot limba ne-a fost adevărata patrie din suflete, atunci când patria română de pe hartă nu exista încă.

Folosirea perfectului simplu este dovada latinității și a continuității, pentru că vine ca directă moștenire latină.

Limba română s-a dezvoltat ca o limbă neolatină și, din acest punct de vedere, are numeroase elemente comune cu celelalte limbi romanice. Dar - fiind izolată de restul lumii latinofone - româna are și particularități fascinante, care-i sporesc latinitatea. Una dintre aceste particularități este conservatorismul sau păstrarea din latină a unor moșteniri pe care limbile romanice occidentale nu le-au avut ori le-au pierdut demult. Perfectul simplu, oltenesc, dar nu numai oltenesc, este o astfel de relicvă deosebit de prețioasă. Altă relicvă sunt verbele care formau indicativul perfect prin reduplicarea temei sau rădăcinii prezentului. Astfel, verbul latin *do, dare dedi, datum*, care a condus în românește la verbul *a da dare*, a lăsat în românește forma *dădui, dăduși, dădu, dădurăm, dădurăți, dădură*. Imperfectul verbului *sum, esse, fui este*, în românește, *eram, erai, era, eram, erați, erau*, adică este aproape ca în latinește. Coloana vertebrală a unei limbi nu este vocabularul, ci sistemul verbal, iar acesta este, în cazul limbii române, de curată sursă latină.

Care personalități istorice considerați că au fost cele mai importante pentru istoria României? Dacă v-am ruga să vă opriți doar la 5, care ar fi ele?

Este greu să aleg, pentru că istoria au făcut-o toți oamenii, dar istoria bună au făcut-o acei oameni care au avut conducători buni. Istoria României cuprinde, de regulă, și istoria strămoșilor românilor, dar mă voi referi aici doar la perioada istoriei românești propriu-zise și mai ales la liderii politici colectivi. Cred că, între aceste personalități politice, ar putea să se afle: 1) șirul de domni medievali, de la întemeietori până la Mihai Viteazul; 2) generația iluministă luptătoare pentru emanciparea națiunii; 3) pașoptiștii; 4) generația care a pus în practică programul Revoluției de la 1848-1849 și care a făcut unirea de la 1859; 5) generația de conducători care au făurit Marea Unire. Prototipuri ale lor ar putea fi Ștefan cel Mare, Inochenție Micu, Nicolae Bălcescu, Carol I și, respectiv, Ion I. C. Brătianu.

Avem motive să ne mândrim că suntem români?

Firește, dar nu cred că este vorba neapărat de mândrie. Noi suntem români printr-un dat al lui Dumnezeu. Nu ne-am ales noi să fim români, după cum nu ne-am ales noi părinții! Dacă ne iubim mama, atunci trebuie să ne iubim și țara, națiunea, poporul acesta, cu toate ale sale. Seneca a spus că nu-și iubește țara pentru că este mare, ci pentru că este a lui. La fel și noi! Eu cred că iubirea de patrie nu se discută, nu este facultativă. Ea se aplică, adică se revarsă peste țară din sufletele noastre, fiindcă numai așa putem trăi demn pe această lume.

Migrația este un fenomen care a marcat istoria de-a lungul timpului. Ce ne puteți spune despre migrația din timpurile noastre, ținând cont de faptul că în ultimii ani Europa s-a confruntat cu un mare val imigraționist? Va marca istoria aceste milioane de imigranți care ajung în spațiul comunitar?

Mișcările de populație au existat dintotdeauna și nu au produs dezordini decât atunci când au însemnat dislocări neobișnuite de oameni, de mase de oameni. Migrațiile au schimbat adesea fața Europei. De exemplu, înainte de a veni proto-bulgarii și slavii, Moesia, viitoarea Bulgarie, avea drept componentă etnică de bază romanitatea, peste traci se așezaseră romanii și se contura acolo un popor romanic, ca și la nord de Dunăre. La sud de Dunăre, masele imense de nou-veniți au copleșit romanitatea, pe când la nord de fluviu fenomenul a fost invers: daco-romanii, proto-românii și românii au asimilat treptat masele de migratori așezați printre ei. În legătură cu migrația actuală este greu de făcut predicții, dar fenomenul poate conduce, la nivelul duratei lungi, la schimbări fundamentale în structura etnico-religioasă a Europei.

Cum vedeți în viitor noțiunea clasică de frontieră în contextul uniformizării europene? Va mai exista grănicerul sau polițistul de frontieră care să vegheze la siguranța națională?

Eu aș vrea să văd în Europa – ca și Titulescu – numai frontiere spirituale, adică să văd culturi diferite trăind în armonie. Nu cred că – dacă vom ști să conservăm pacea și să prevenim catastrofele naturale – vor mai fi multă vreme grăniceri, paznici, vameși sau alte tipuri de autorități de frontieră. Autorități însă vor fi mereu, atâta vreme cât va exista omenirea, pentru că oamenii sunt ființe sociale, trăiesc în grupuri, iar grupurile au nevoie de reguli. Păstrarea regulilor trebuie să fie asigurată prin autorități.

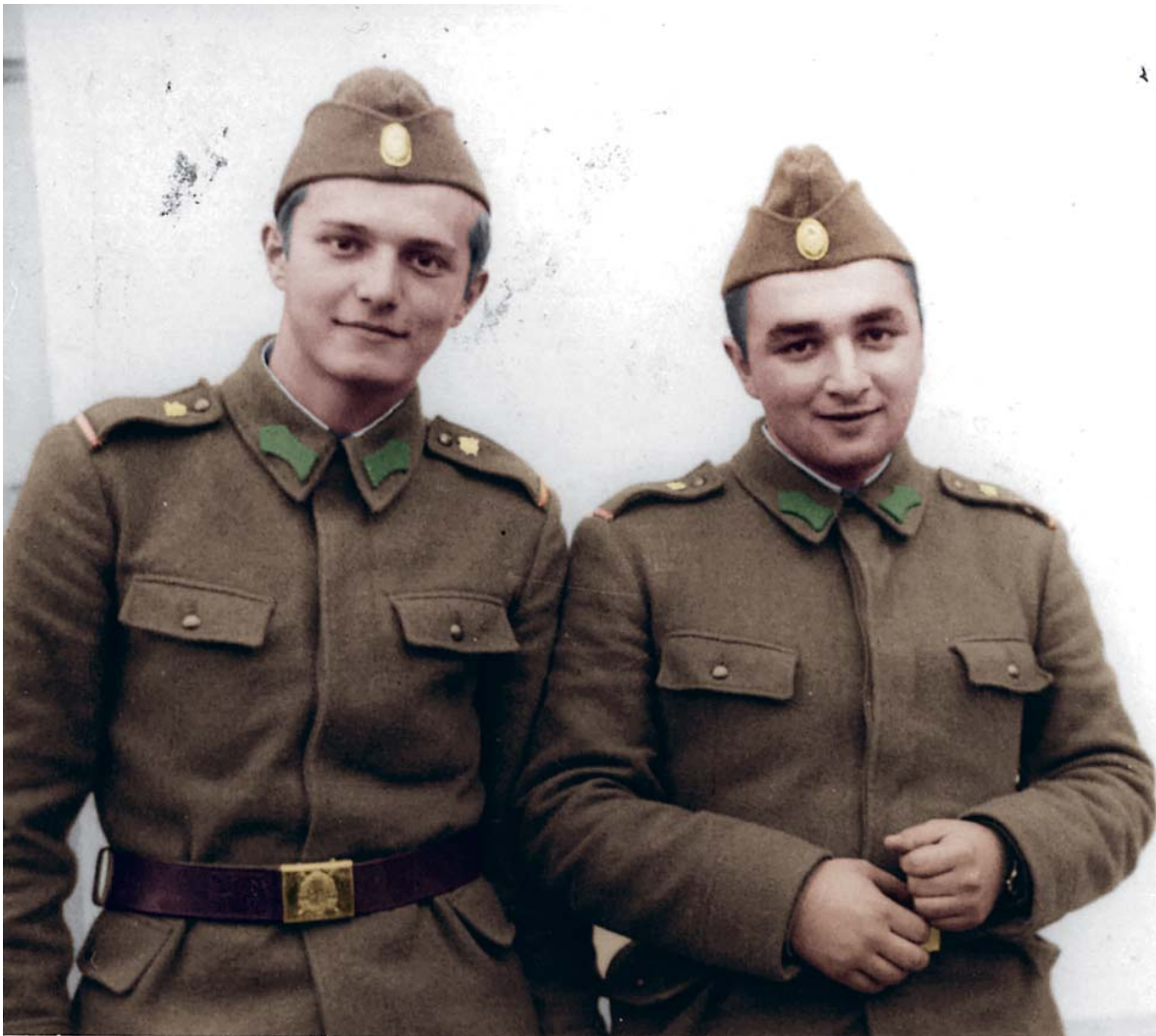
Ioan-Aurel Pop alături de mama sa, Lucreția

Domnule Președinte, ce mesaj aveți, pentru cititorii revistei noastre, ce se adresează, în special, acelor care lucrează în Poliția de Frontieră Română?

Le doresc să aibă cât mai puține evenimente de frontieră! Știu bine ce spun, pentru că, după admiterea la facultate, am fost dus în armată, ca militar cu termen redus, și am învățat să fac paza frontierei la Grăniceri, la Sighetul Marmației. Atunci, nu am fost, ca și colegii mei, foarte fericit, dar, odată cu trecerea anilor, mi-am dat seama că a fost o experiență de viață unică, din care am ieșit mult maturizat. Cititorii revistei dumneavoastră sunt oameni ai datoriei, iar datoria le cere să apere siguranța românilor, ceea ce nu este puțin lucru. Le doresc să aibă în 2018 împliniri la fel de mari ca cele trăite de înaintașii noștri acum un secol!

Vă mai amintiți cum era serviciul militar în acea perioadă? Presupun că ați efectuat chiar misiuni de pază și supraveghere a frontierei, cum erau ele în acele timpuri?

Am făcut armata la „Grăniceri”, fiindcă acolo m-au trimis ordinele primite. Iar ordinele, în armată, se execută și nu se discută. După ce am devenit, cu emoții imense, student la Istorie la Cluj - iar, pe vremea aceea, cea mai mare realizare profesională din viața unui om era să poată ajunge student - a trebuit să merg în armată. Armata, pentru cei admiși la facultate, era „cu termen redus” și însemna nouă luni de serviciu militar, față de un an și patru luni, cât făceau alții tineri. Băieții intrați la istorie, la drept, la filosofie, la psihologie, la geografie de la Cluj, dar și cei intrați la silvicultură, la Brașov, au fost trimiși în armată la Sighetul Marmației, adică în locul „unde se agață harta”. Armata a fost un chin, în multe privințe, dar ne-a învățat că nimic nu se poate obține în viață fără efort, ne-a obișnuit cu greul, ne-a dat lecții bune și rele. Până la urmă, privind retroactiv, consider armata, pentru mine, o experiență care a meritat trăită. Am făcut, timp de o lună, și paza frontierei, la granița cu Uniunea Sovietică, la pichetul Stânișorul, aproape de județul Suceava. Am ajuns la destinație

cu mocănița, pe Valea Vaserului. Acolo nu erau sârmă ghimpată și fâșie arată, ci stâlpi de frontieră, fiind zonă accidentată, de munte, iar oile și caii treceau câteodată „la ruși” și invers. Oamenii nu prea treceau ilegal fiindcă nu aveau de ce. Era același regim comunist peste tot. Se simțea și atunci o mare nedreptate pentru maramureșeni, fiindcă partea de nord a vechii Țări a Maramureșului se afla în URSS, azi este în Ucraina, unde, în câteva zeci de sate, mai trăiau români care în mare parte, aveau rude la sud de Tisa, în România, iar trecerea legală a frontierei se făcea greu și strict controlat. Am făcut mai multe misiuni de pază, pe kilometri întregi, pichetul avea un front de vreo 13 km și îmi amintesc cum, la un moment dat, pe o ceață mare, am trecut poteca „la ruși” fără să-mi dau seama. Nu era însă nici țipenie de om și „m-am redresat” repede, adică după vreo două ceasuri de mers prin păduri și poieni. La „liberare”, am primit cu toții gradul de sergent, iar apoi, după terminarea anilor de studenție și după o convocare de vreo două săptămâni, tot la Sighet, am fost avansați la gradul de sublocotenent.

Ați mai păstrat legătura cu foști camarazi de arme din armată?

Foștii camarazi de armată mi-au fost, în mare parte, colegi la Universitatea din Cluj, așa că prietenii legate în armată – iar atunci se legau, sub arme, adevărate prietenii! – s-au consolidat în vremea studiilor. Unii mi-au devenit apoi colegi în Cluj, la școli, muzee, biblioteci, arhive, iar alții chiar în Universitate și la Academie, ca dascăli și cercetători. Au trecut anii, am uitat toate pătimirile îndurate din partea unor comandanți mai cazoni și mai ales teribila comandă: „Aviație inamică la joasă înălțime!”, ceea ce însemna că trebuia să te arunci brusc la pământ, de regulă, în baltă și în noroi și, de câte ori ne revedem între camarazi, colegi și prieteni, nu ne amintim decât că eram tineri și plini de viață, fără mari griji, dar cu imense idealuri.

Vă mulțumesc mult, domnule președinte, pentru amabilitatea de a ne acorda acest interviu și vă mărturisesc că a fost o onoare pentru mine să va interviuez despre toate aceste subiecte atât de interesante pentru români.